

la humanitat

Una Catalunya políticament lliure,
socialment justa,
econòmicament rica,
i espiritualment gloriosa.

Fundador: LLUIS COMPANYS

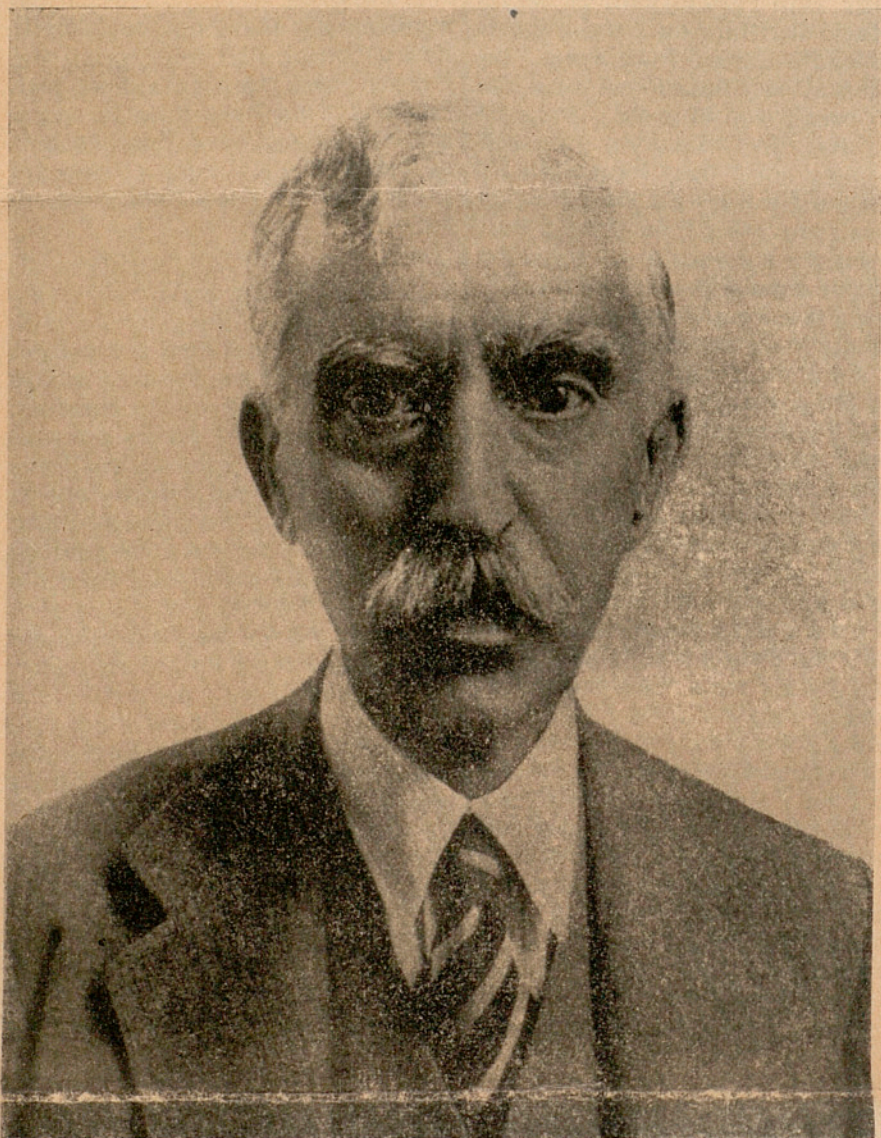
Francesc MACIÀ.

Segona època - Any I

Mèxic, D. F., 6 de febrer del 1943

Editor: Martí Rouret

Número 2



FRANCESC MACIÀ
President de Catalunya

El Parlament de Catalunya

Per JOAN LLUHI i VALLESCA

La base en què descansa l'arquitectura de les Institucions polítiques que governen l'autonomia catalana, és el Parlament. Té aquest, com a funció essencial, l'elaboració de les lleis referents a totes les matèries respecte de les quals la sobirania catalana és plena. No estarà de més recordar aquí que en el discurs pronunciat per En Francesc Cambó, a les Corts espanyoles en defensa del projecte d'Estatut d'Autonomia de l'any 1918, hi ha una frase que defineix bé el concepte d'autonomia o govern propi. Digué En Cambó: **Discutiu i regategeu l'extensió de l'autonomia, és a dir, el nombre de facultats que vulgueu reconèixer com a pròpies del Govern autònom; mes no vulgueu limitar o atenuar, en el més mínim, la seva intensitat, és a dir, la plenitud de sobirania en aquelles matèries que considereu pròpies del Govern autònom, perquè qualsevol limitació o atenuació que poseu a la intensitat de l'autonomia, fa desaparèixer aquesta.**

El Parlament de Catalunya, a més de la funció legislativa alludida, en té d'altres, també fonamentals. Elegeix i dimiteix el President de la Generalitat, cap del Poder executiu. Crítica i fiscalitza l'obra del Consell o Govern de la Generalitat, el qual està obligat a respondre dels seus actes davant del Parlament. Finalment, contribueix, en proporció decisiva, a l'elecció del President del Tribunal de Cassació, autoritat màxima del poder judicial català.

De totes aquestes funcions, la

de major contingut polític és la d'elegir i dimiteix el President de la Generalitat. Aquesta funció del Parlament Català és la que li dona la primacia sobre totes les altres Institucions estatals i la que fa de Catalunya, dintre l'àmbit de facultats del seu Govern propi, una democràcia parlamentària avançada. L'extraordinària personalitat que tenia el que fou primer President de la Generalitat, el gran patriota En Francesc Macià, i la personalitat que tenia, també, i les circumstàncies excepcionals que voltaren l'exercici del mandat del seu successor, el màrtir nacional En Lluís Companys, han estat causa que el poble català no arribés a situar en el seu veritable lloc la jerarquia de les seves Institucions polítiques, i es produís una certa confusió. L'afecte i la devoció als dos Presidents han estat tals que el coneixedor superficial ha pogut creure que el règim polític català era presidencialista, en lloc d'ésser, com és, fonamentalment parlamentari.

Dintre pocs dies es compliran deu anys que el Parlament de Catalunya, després de més de dos segles de no funcionar, reemprengué les seves tasques. La duració del mandat parlamentari dels diputats catalans és de 5 anys. La guerra feixista que Catalunya sofrí, com tots els altres pobles d'Espanya, fou la causa que els referits diputats veiessin prorrogat el seu mandat, exactament com ara passa amb els diputats al Parlament anglès. D'aquests deu anys

(Pasa a la pàg. 3)

L'OBRA DE MACIÀ

Per JAUME AIGUADER

Catalunya, en aquest desert desolat i desolador de les seves dissorts, té els oasis dels seus Presidents. En reposar-hi, s'aquieten les malaurances, la fe s'aviva i retorna l'esperança de governar altra volta el seu destí.

Fa poques setmanes que valoràvem el sentit heroic de la mort del President Companys: avui, prolongació d'un altre aniversari, hem de valorar el sentit, heroic també, i constructiu, del President Macià. L'actuació de Macià retornà a Catalunya unes llibertats que feia prop de dos segles i mig que n'havia estat desposseïda. No eren totes les llibertats que Macià volia ofrenar al seu poble, no eren totes les llibertats que Catalunya ni els catalans que es creien interpretar els seus drets cobejaven; però eren unes llibertats. El camí de la llibertat costa de trobar i és costerut i de mal petjar en els inicis, però l'ús l'eixampla. L'aferma i nivella el terreny i els homes deslliurats de mirar on posen els peus fiten l'esguard en les llunyanies. I vers aquells horitzons era on volia menar Macià els catalans.

Però el fet més important de Macià fou la fe en Catalunya, que reviscolà entre els catalans. En un estudi més complet, que no s'adiu amb l'espai que disposem avui, caldria presentar la situació de la idealitat catalana en el moment de l'escomesa i victòria de Macià. Un poble obrer abocat per enter en la seva lluita de classes; una classe menestral que vivia encara en plena ideologia de tres quarts de segle enrera i creia solució a totes les penes i desgavells la proclamació de la República com a àmbit d'una llibertat i d'una democràcia abstracta, en la qual Catalunya com a Nació no tenia cap realitat, o una realitat negligible; una classe burgesa rica afecta al més llefiscós provincialisme i que es deixava enlluernar per la reialesa, perquè alhora garantia un ordre desordenat i injust que permetia dormir tranquil; i una classe intel·lectual que s'havia anomenat definidora de les ambicions de Catalunya sense posar-se d'acord en el seu abast, però que, si s'avenien tots en verbalisme, estaven també d'acord en la manca d'acció i de coratge. Macià desfé aquests estats mentals que semblaven fixats per sempre més. Macià en palesar que Catalunya era una idea, però també una activitat i un sacrifici clivellà aquells edificis que semblaven tan estables. I conquerí Catalunya per a Catalunya. En un esforç suprem, féu abandonar als catalans la condició de mercenaris i recaptar la de lluitadors de la seva terra. Des d'aleshores endavant podrien actuar junt amb altres pobles per una finalitat comuna, però com a aliats i amb dret propi al fruit de la victòria.

LLEGIU A LA PAGINA 2 "IMPOR-
TANT DECLARACIO DE L'ORGA-
NISME DIRECTIU DE L' E. R. de C.

Altre resultat de l'obra de Macià fou la de mostrar als ulls de tot el món, adversaris i indiferents, l'existència real de Catalunya. Fins aleshores Catalunya havia estat una província espanyola — la concepció espanyola era més veixant perquè Catalunya no existia de cap manera i eren quatre províncies sense altre nexa que l'Estat.— El concepte d'unitat nacional era una concepció interior nostra, una idea domèstica, no compartida, per altra banda, per tots els catalans. Primer a Prats de Molló pel públic badoc dels indiferents; després, amb la República i l'Estatut, és el mateix Estat Espanyol qui reconeix el fet de la nostra unitat i el futur derivarà d'aquesta realitat que s'injectà al món. Però no volem especular avui amb els resultats externs d'aquesta constatació, perquè ens interessen els que tingué sobre el nostre poble. Aquell poble, inclús el més allunyat de nosaltres en seguiment d'altres ideals, va il·luminar-se sota aquella estrella solitària que ens oferí Macià.

I el que fou més decisiu per al nostre poble és que l'estel brillava en els ulls de Macià. Aquells ulls

que penetraven en tots els cors, que els il·luminaven; aquells ulls que "l'excusaven de parlar perquè amb la mirada ja convencien", segons ens deia Ostrowski, més tard ambaixador soviètic a Romania i després afusellat per Stalin, segons crec. Es a dir: l'estel era un home, un cor. No era una posició estructurada i meditada en cerca d'una situació; no era un reflector que amb la mà s'hissava en busca d'un efecte espectacular, imitant una d'aquestes làmpares que la gent de mal gust anomena artístiques. No, era una vida que s'havia transformat en estel, en llum, en guia, en símbol de la Pàtria.

I la portarem sempre, aquella llum. Tant hi fa que Franco hagi esborrat Catalunya i retornat a les quatre províncies. Tant hi fa que els badocs indiferents d'abans, perquè els convé, vulguin ara simular una nova badoqueria per a desconèixer-ns. Ells saben bé que l'estel brilla i ens guia. Però els qui ho sabem més som nosaltres, que vivim sota la seva claror. Caldrien molts segles d'injustícia i crueltat al món perquè tot els catalans ens tornéssim orbes. Mentre això no passi, Catalunya serà per a Catalunya.

Esquerra Republicana de Catalunya i Comunitat Catalana de Mèxic

Per JOSEP ANDREU i ABELLO

L'organització del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya a Mèxic i les seves relacions amb Comunitat Catalana són tema que, en els darrers temps, ha mantingut la passió entre els catalans exiliats. És lamentable que ningú no hagi volgut plantejar el problema previ d'un estudi objectiu dels fets. Gairebé tothom ha deixat endur-se per la passió fent arguments equívocs amb referència a la posició doctrinal o bé de tàctica del seu contraopinant. Per això pot ésser útil fer una revisió de tot allò ocorregut en aquest problema per així poder arribar a la conclusió que allò que més separa les diferents tendències són els aspectes secundaris i no pas els principis polítics de cara a l'edevenedor de Catalunya.

En constituir-se Comunitat Catalana de Mèxic, la majoria d'elements afectes a Esquerra Republicana de Catalunya formaren part d'aquest organisme nascut sota la idea fonamental d'agrupar tots els catalans de tipus nacionalista i democràtic en un ampli moviment encaminat a mantenir l'esperit patriòtic entre els exiliats; a aprofitar les avinenteses per a fer conèixer el nostre problema nacional i a fer que el cultiu de la nostra llengua i de la nostra cultura tingués la major intensitat possible.

Quan en l'assemblea constitutiva es plantejaren problemes, més que doctrinals d'ordre tàctic, va precisar-se que dintre les rengleres de Comunitat Catalana s'hi podia aplegar des del català que fes seva, com a programa mínim, la solució autònoma de l'Estatut atorgat per la República espanyola, fins als elements d'Estat Català.

Ningú no va suposar que la constitució de Comunitat Catalana comportés

la dissolució dels partits que havien actuat a Catalunya i que mantenien en l'exili la seva organització interna esperant tornar a ésser útils a la Pàtria. El nostre Partit que ha actuat sempre amb una gran discreció en aquestes terres mexicanes, creia que l'orientació de Comunitat Catalana no era incompatible amb la política que des del dia que la massa enorme dels nostres afiliats travessà els Pirineus venia realitzant. Era evident que els altres partits també ho van interpretar així. Molt abans que Esquerra Republicana de Catalunya celebrés acte de cap mena, Estat Català i la mateixa Acció Catalana estaven organitzats. Els elements dissidents del P.S.U.C. retornaren a la doctrina socialista que havien abandonat durant la nostra guerra amb el seu pas pel comunisme i organitzaven un nou Partit.

Comunitat Catalana, al poc temps de la seva constitució, va trobar-se que els homes que la regien eren representants dels grups polítics abans esmentats i que la tal entitat més que un organisme de caràcter patriòtic, al marge de tota qüestió tàctica, es convertia en una mena de comitè de relacions de les diverses tendències polítiques que hi convivia. Si això és així, és lícit criticar a l'Esquerra Republicana de Catalunya, Partit que va tenir a la nostra terra i en els seus anys d'actuació masses enfevorides que el portaren a guanyar gairebé totes les eleccions celebrades en els darrers anys, que mantingui en l'exili la seva actuació interna? Esquerra Republicana de Catalunya, precisament per la responsabilitat que ha tingut en el govern del seu poble està obligada a actuar dintre un pla de responsabilitat. El nostre orga-

(Pasa a la pàg. 3)